

سند راهبردی پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار- دستور یازدهم از مصوبات
هفدهمین نشست هیات امنای پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار

دوره پنج ساله
۱۴۰۴ - ۱۴۰۸

سند راهبردی پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار

تصویب هیئت امناء: ۱۷ شهریور سال ۱۴۰۴

بنام خدا

مقدمه:

پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار دارای شخصیت حقوقی و استقلال اداری و مالی و وابسته به سازمان حفاظت محیط زیست با هدف توسعه و گسترش پژوهش در حوزه محیط زیست و توسعه پایدار و زمینه سازی مناسب برای ارتقای فعالیت های پژوهشی مرتبط در چارچوب مبانی ارزشی انقلاب اسلامی و بر اساس مجوز شورای گسترش آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شماره ۲/۲۲/۶۶۴۹۳ مورخ ۱۳۹۳/۰۴/۱۸ و در سال ۱۳۹۳ فعالیت خود را آغاز نمود. در ابتدای فعالیت و بر اساس مجوزهای هیات امناء ورود به خدمت، تامین و جذب نیروی انسانی مورد نیاز با رعایت استانداردها و ضوابط وزارت عتف و رعایت سایر مقررات عمومی با شرایط مساوی (اولویت با کارشناسان سازمان حفاظت محیط زیست) از طریق بکارگیری، انتقال و تبدیل وضعیت محقق گردید و از سال ۱۳۹۵ با ایجاد ردیف بودجه مستقل ذیل سازمان ادامه کار داد. در سال ۱۳۹۸ به جهت اعلام توقف فعالیت دانشکده محیط زیست در نتیجه تصمیمات شورای عالی اداری کشور و نامه شماره ۲/۳۳۳۷۲۰ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۰۳ وزارت عتف مبنی بر ابلاغ نظر کارگروه ساماندهی موسسات آموزشی وابسته به دستگاه های اجرایی، شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی "انحلال" دانشکده محیط زیست را مصوب و مجوز رشته های دانشکده را لغو و ابلاغ نمود. در نتیجه سیر تحولات با مصوبه هیات امناء بیستم دی ماه سال ۱۳۹۹ با پذیرش و افزوده شدن ۱۸ نفر به نسبت مساوی اعضای هیات علمی و غیر هیات علمی به سایر اعضاء پژوهشکده، تلاش در تحقق اهداف سازمانی ادامه دارد. در حال حاضر ۱۷ عضو شاغل هیات علمی پژوهشی تمام وقت و ۲۶ یاور علمی مجرب در پست های سازمانی پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار و در قالب گروه های پژوهشی اقتصاد محیط زیست، تنوع زیستی و ایمنی زیستی، ارزیابی و مخاطرات محیط زیست و مهندسی محیط زیست و کنترل آلاینده ها و همچنین مراکز آموزش و ارتباط با صنعت، و برنامه، بودجه و منابع انسانی و مدیریت های امور پژوهش، امور آزمایشگاه ها و تحلیل اطلاعات، و امور مالی خدمت می نمایند.

در این راستا، نگارش حاضر با عنوان «**دومین سند راهبردی**» پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار، با افق پنج ساله می کوشد با تاکید بر اهداف اسناد بالادستی حوزه محیط زیست از جمله نقشه جامع علمی کشور و سیاست های ابلاغی مقام معظم رهبری مدظله العالی در حوزه محیط زیست و بندهای مرتبط با برنامه هفتم پیشرفت در جهت اعتلای دانش و فناوری در کشور و ارتباط موثر با جامعه و صنعت و رشد و بالندگی علمی در این حوزه گام بردارد.

چشم انداز ۵ ساله پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار:

بشر باید دانش لازم را برای ارتقای قابلیت خود برای استفاده پایدار از منابع طبیعی به شیوه ای کسب نماید که حفاظت از گونه ها و اکوسیستم ها را به نفع نسل حاضر و آینده حفظ نماید، بنابراین با اعتقاد راسخ و نیاز به اقدامات مناسب، در سطوح فردی و جمعی و خصوصی و عمومی، برای حفظ محیط زیست و طبیعت و ترویج همکاری های شایسته در این حوزه، راهبردهای پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار در قبال رفتار انسان با محیط زیست را که هدایت و قضاوت می کند، به عنوان تنها موسسه تحقیقاتی وابسته به سازمان حفاظت محیط زیست کشور، پیشرو در انجام فعالیت های پژوهشی کاربردی با توانمندی در حل مشکلات زیست محیطی مبتنی بر علم و دانش است. بدین شرح در ذیل اهداف عالی وزارت عتف در عرصه ملی و بین المللی اعلان می گردد:

- ۱- تدارک برون داد های هدفمند، کاربردی و مسئله-محور مبتنی بر نیاز های منطقه ای محیط زیست کشور.
- ۲- افزایش مسئولیت اجتماعی با تمرکز بر مأموریت های خاص و پایبندی به توسعه پایدار.
- ۳- توسعه و توزیع عادلانه فضا های عمومی - تخصصی و امکانات حمایتی.
- ۴- تخصیص متناسب و هدفمند منابع با مأموریت ها و اهداف تخصصی.
- ۵- بستر سازی مناسب برای ایفای نقش موثر اعضاء در ترویج اخلاق زیست محیطی مبتنی بر هویت اسلامی - ایرانی.
- ۶- تقویت و بسط تولید علم و دانش محوری در حوزه محیط زیست در سطح ملی و فراملی.
- ۷- دستیابی به مرجعیت علمی محیط زیست در تعامل با سایر مراکز علمی.
- ۸- گسترش زیر ساخت های علمی و پژوهشی برای انتشار تحقیقات و نشریات نمایه شده.
- ۹- ارتقای خدمات مشاوره ای، آموزشی و تخصصی با رویکرد فناوری های نوآورانه محیط زیست.
- ۱۰- جذب و هدایت نخبگان و استعداد های برتر با دانش و بینش محیط زیست در راستای افزایش توانمندی.
- ۱۱- رشد اخلاق حرفه ای و ترویج هنجار های علمی.
- ۱۲- توسعه شبکه های همکاری علمی - صنعتی و اجتماعی مرتبط با حفظ و پایداری محیط زیست.
- ۱۳- ارتقای طرح ها و پروژه های تقاضا محور در برنامه های پژوهشی و تقویت ارتباط با جامعه و صنعت.
- ۱۴- بهبود جایگاه و نماد در سطح ملی و بین المللی.
- ۱۵- تدوین و اجرای برنامه های آموزشی و پژوهشی مشترک در حوزه محیط زیست.
- ۱۶- تقویت دیپلماسی علمی و فناورانه محیط زیست در سطح منطقه و بین الملل.
- ۱۷- رشد بهره وری و تعالی در حکمرانی داخلی.
- ۱۸- افزایش جذب، تنوع و پایداری منابع مالی در راستای خوداتکایی.
- ۱۹- بهبود فرآیندهای ساختاریافته و مدیریت منابع در فعالیت های علمی، پژوهشی و فناوری.

ماموریت ۵ ساله پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار:

پژوهشکده با رویکردی ملی، منطقه ای و بین المللی، به پشتوانه بهره مندی از امتیاراتی چون اعضای متخصص، متعهد و توانمند و همچنین واحدهای متنوع در راستای بررسی و شناسایی نیازهای پژوهشی و سیاست گذاری در حوزه محیط زیست و رفع نیازهای تحقیقاتی سازمان حفاظت محیط زیست از طریق انجام طرح (پروژه) ها بنیادی، کاربردی و توسعه ای و فراهم آوردن امکانات لازم و متناسب با فعالیت های پژوهشی مرتبط، تولید و ترویج علم کاربردی، نظریه پردازی و توسعه فناوری و پاسخگویی به جامعه دانش با بهره گیری از فناوری های روزآمد و مبتنی بر پتانسیل سازمان متبوع و تقویت همکاری با دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی داخلی - خارجی به منظور ارتقای کیفیت فعالیت های پژوهشی در زمینه محیط زیست و توسعه پایدار با رعایت قوانین و مقررات در حرکت به سوی نهادینه کردن فرهنگ حفظ محیط زیست با هویتی اسلامی - ایرانی با روحیه ایثار در حفظ محیط زیست و سازندگی زیست بوم و با رعایت اخلاق حرفه ای و بهبود مستمر و با اتکا به سرمایه های انسانی و اجتماعی کارآمد فعالیت می کند.

با توجه به شرایط اقتصادی کشور و ضرورت رشد و توسعه اقتصاد ملی در چارچوب سیاست های اقتصاد مقاومتی از یکسو و شرایط شکننده زیست بوم های طبیعی کشور از سوی دیگر و الزامات مربوط به حفاظت محیط زیست، دستیابی به راه حل های دانش - محور و برد - برد به نحوی که هم افزایی های بین بخش های محیط زیست و توسعه اقتصادی را تقویت و تضادهای فی مابین را کاهش دهد، ضروری و اجتناب ناپذیر است. همچنین ابلاغ سیاست های کلان بخش محیط زیست کشور از سوی مقام معظم رهبری و وجود مضامین و مفاهیم نوینی چون ایجاد نظام یکپارچه ملی محیط زیست، گسترش اقتصاد سبز، استقرار نظام حسابرسی زیست محیطی کشور و تقویت دیپلماسی محیط زیست، حوزه های علمی را پیش روی بخش مدیریت محیط زیست کشور قرار داده است که اجرا و عملیاتی نمودن آنها بدون تکیه بر راه حل های پژوهش - محور و حاصل از مشارکت علوم مختلف و به شیوه تلفیق یافته بین رشته ای و چند رشته ای میسر نخواهد بود. این سند به دنبال سنتز داده ها، اطلاعات، روش ها و دانش های موضوعی گوناگون برای پرداختن به مشکلات فوق پیچیده عصر حاضر از جمله تغییرات اقلیمی، تداوم و تکرارهای دوره های خشک سالی و سیل از طریق ارائه راه حل های مسئله - محور و یکپارچه نگر برای نظام تلفیق یافته اقتصادی، اجتماعی، اکولوژیکی کشور و در نهایت مشارکت در رشد اقتصادی، بهبود کیفیت زندگی با تکیه بر سرمایه ها و دارایی های طبیعی کشور است. چرا که انسان بخشی از طبیعت است و زندگی او به عملکرد بی وقفه سیستم های طبیعی که متضمن تامین انرژی و مواد غذایی می باشد، بستگی دارد و همواره هماهنگی با طبیعت، به انسان فرصت بهتری برای گسترش خلاقیت و رفاه می دهد.

اهداف کلان ۵ ساله پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار:

با تغییرات شگفت آوری که سازمان ها را احاطه کرده، مسئولان به فراست دریافته اند که با تعیین و تبیین اهداف، در دراز مدت بهتر می توانند برنامه های خود را به ثمر رسانند و مجموعه بهتر کار می کند و نسبت به محیط خود واکنش مناسب تر نشان می دهد. از این رو استفاده از «سند راهبردی» به عنوان یک ضرورت در موسسات علمی مطرح شده است. به کمک این سند مدیریت می تواند جهت گیری های خود را در آینده، معین و پژوهشکده را در مقابل تغییرات و تحولات فردا مجهز سازد. به طور کلی تغییر و تحولات فناورانه، اقتصادی، اجتماعی، پیچیده شدن محیط خارجی، ارتباطات گسترده و متعدد با محیط، و وسعت و گستردگی اغلب برنامه ها و طولی المدت بودن آنها همه زمینه هایی هستند که این سند را برای پژوهشکده ضروری و اجتناب ناپذیر ساخته اند. به موجب این سند، پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار برای دستیابی به چشم انداز ترسیم شده باید «هشت» هدف کلان را در کنار یکدیگر دنبال نماید که این اهداف با توجه به گستردگی نقش ها و مأموریت های پژوهشکده، در سیمای «نوزده» راهبرد انعکاس پیدا کرده است. ضرورت پایش مستمر عملکرد بخش ها و واحدهای مختلف سازمانی پژوهشکده در تحقق بخشیدن به این اهداف عالی، استفاده از شاخص های ارزیابی عملکرد را اجتناب ناپذیر می سازد. با این حال باید توجه داشت که ارزیابی دقیق و مناسب عملکرد یک واحد سازمانی، بیش از هر چیز وابسته به انتخاب شاخص های مناسب ارزیابی است. بدیهی است در صورتی که شاخص ها از روایی کافی برخوردار نباشد قادر به ارزیابی مناسب عملکردها نبوده و نمی تواند سازمان را در مسیر تحقق اهدافش یاری نماید.

- ۱- توجه به مزیت نسبی و نیازهای مهم محیط زیست کشور در قالب مأموریت گرایی و آمایش سرزمین (آموزش، پژوهش و برون داد هدفمند).
- ۲- عدالت محوری در توزیع انواع منابع و امکانات.
- ۳- ترویج و نهادینه سازی اخلاق محیط زیست مبتنی بر هویت و اندیشه اسلامی- ایرانی.
- ۴- مرجعیت علم نافع و توانمندساز در حوزه محیط زیست (تولید خدمت، ثروت و سرمایه از دانش).
- ۵- ارتقاء و توانمندسازی نیروهای متخصص، متعهد، خلاق، متخلق، ماهر در زمینه حفظ محیط زیست (با رویکرد شاگرد، فناور و نوآور پروری).
- ۶- کاربردی کردن، تقاضامحوری و تجاری سازی دستاوردها و محصولات علمی در حفظ تعادل اکوسیستم (تقویت ارتباط با صنعت و جامعه).
- ۷- توسعه همکاری های الهام بخش بین المللی (دیپلماسی علمی، فناوری و نوآوری محیط زیست).
- ۸- کیفی سازی ساختارها و نظامات و بهره ورسازی فعالیت های علمی، پژوهشی، فناوری و نوآوری محیط زیست پایدار.

این سند مشتمل بر (۸) هدف عالی، (۱۹) راهبرد و (۷۷) اقدام عملیاتی می باشد.

۱- توجه به مزیت نسبی و نیازهای مهم محیط زیست کشور در قالب مأموریت گرایی و آمایش سرزمین (آموزش، پژوهش و برون داد هدفمند)	
اقدام عملیاتی	راهبرد
کسب درآمد اختصاصی حاصل از فعالیت های پژوهشی، فناوری و تخصصی مرتبط به مأموریت موسسه به کل اعتبارات	تدارک برون داد های هدفمند، کاربردی و مسئله-محور مبتنی بر نیاز های منطقه ای محیط زیست کشور افزایش مسئولیت اجتماعی با تمرکز بر مأموریت های خاص و پایبندی به توسعه پایدار
انعقاد قراردادهای و تفاهم نامه های ملی با سایر نهادها	
گسترش فعالیت های مرتبط با مسئولیت اجتماعی مؤسسه (فعالیت های خیرخواهانه، کنترل و کاهش آسیب های اجتماعی، حفظ محیط زیست و ...)	

۲- عدالت محوری در توزیع انواع منابع و امکانات	
اقدام عملیاتی	راهبرد
ایجاد و گسترش فضاهای عمومی- تخصصی و بهبود دسترسی به آنها با توجه به نیازهای گروه های هدف (پژوهشگران و اعضای هیات علمی)	توسعه و توزیع عادلانه فضاهای عمومی - تخصصی و امکانات حمایتی
اولویت بندی تخصیص منابع بر اساس مأموریت ها و نیازهای تخصصی با توجه به عملکرد هر واحد	تخصیص متناسب و هدفمند منابع با مأموریت ها و اهداف تخصصی
تدوین چارچوب مسئولیت اجتماعی و رعایت اصول شفافیت عملکردی در قالب فعالیت های آموزشی و پژوهشی	افزایش مسئولیت اجتماعی با تمرکز بر مأموریت های خاص و پایبندی به توسعه پایدار

۳- ترویج و نهادینه سازی اخلاق محیط زیست مبتنی بر هویت و اندیشه اسلامی- ایرانی	
اقدام عملیاتی	راهبرد
گسترش مشارکت پژوهشگران در فعالیت های فرهنگی	بستر سازی مناسب برای ایفای نقش موثر اعضاء در ترویج اخلاق زیست محیطی مبتنی بر هویت اسلامی - ایرانی
توسعه و ایجاد برنامه ها و تولیدات مرتبط با نوآوری فرهنگی و اجتماعی	
توسعه نشریات فارسی زبان مؤسسه که در پایگاه های معتبر بین المللی نمایه شده است	

۴- مرجعیت علم نافع و توانمندساز در حوزه محیط زیست (تولید خدمت، ثروت و سرمایه از دانش)	
راہبرد	اقدام عملیاتی
تقویت و بسط تولید علم و دانش محوری در حوزه محیط زیست در سطح ملی و فراملی	گسترش فعالیت های مؤسسه در بخش «پژوهش» پایگاه ISC
	اختصاص پژوهانه پژوهشی اعطا شده به اعضاء هیات علمی
	افزایش مقالات علمی نمایه شده با وابستگی (افیلیشن) مؤسسه در پایگاه WOS به کل مقالات علمی منتشره
	افزایش مقالات مؤسسه در مجله های Q1 به کل مقالات WOS
	افزایش مقالات علمی نمایه شده با وابستگی (افیلیشن) مؤسسه در پایگاه scopus به کل مقالات علمی منتشره
	افزایش مقالات علمی و پژوهشی داخلی به کل مقالات
	فزونی ارجاعات علمی مقالات ثبت شده در WOS (به پژوهشگر/اعضای هیئت علمی)
	افزایش تعداد/درصد نشریات علمی مؤسسه با گرید الف
	افزایش تعداد/درصد نشریات علمی مؤسسه با گرید ب
	افزایش انتشار مقالات علمی توسط اعضای هیئت علمی تمام وقت
دستیابی به مرجعیت علمی محیط زیست در تعامل با سایر مراکز علمی	افزایش مقالات نمایه شده در پایگاه های استنادی بین المللی به پژوهشگر
	گسترش نشریات علمی تخصصی در حوزه محیط زیست
گسترش زیر ساخت های علمی و پژوهشی برای انتشار تحقیقات و نشریات نمایه شده	
بهبود و افزایش هرس (اچ ایندکس) مؤسسه به استناد پایگاه اسکوپوس	

۵- ارتقاء و توانمندسازی نیروهای متخصص، متعهد، خلاق، متخلق، ماهر در زمینه حفظ محیط زیست (با رویکرد شاگرد، فناور و نوآورپرووری)	
راہبرد	اقدام عملیاتی
ارتقای خدمات مشاوره ای، آموزشی و تخصصی با رویکرد فناوری های نوآورانه محیط زیست	فزونی ساعات ارائه مشاوره به نسبت پژوهشگران
	جذب پژوهشگران دکتری تخصصی با دریافت پژوهانه ماهیانه (حداقل به میزان حقوق مصوب وزارت کار) به کل پژوهشگران دکتری
جذب و هدایت نخبگان و استعداد های برتر با دانش و بینش محیط زیست در راستای افزایش توانمندی	جذب پژوهشگران مشترک جذب شده با سایر مؤسسات (یا درصد از کل)
	جذب پژوهشگران مستقل در مؤسسه در قالب برگزاری دوره های پسا دکترا
رشد اخلاق حرفه ای و ترویج هنجارهای علمی	برگزاری دوره های مهارت آموزی تخصصی برگزار شده برای پژوهشگران
	برگزاری دوره ها و کارگاه های آموزشی و ترویجی با محوریت رشد اخلاق حرفه ای و ترویج هنجارهای علمی در حوزه محیط زیست

۶- کاربردی کردن، تقاضامحوری و تجاری سازی دستاوردها و محصولات علمی در حفظ تعادل اکوسیستم (تقویت ارتباط با صنعت و جامعه)	
راہبرد	اقدام عملیاتی
توسعه شبکه های همکاری علمی - صنعتی و اجتماعی مرتبط با حفظ و پایداری محیط زیست	گسترش فعالیت های مؤسسه در ارزیابی بخش «فناوری و نوآوری» پایگاه ISC
	پاسخ های داده شده در سامانه نظام ایده ها و نیازها (نان)
ارتقای طرح ها و پروژه های تقاضا محور در برنامه های پژوهشی و تقویت ارتباط با جامعه و صنعت	انعقاد قراردادهای ارتباط با جامعه و صنعت
	کسب درآمدهای محقق شده از قراردادهای ارتباط با جامعه و صنعت (ریالی)
	تعداد قراردادهای ارتباط با جامعه و صنعت به کل اعضای هیات علمی مؤسسه
	درآمدزایی اعضای هیات علمی مؤسسه از طریق قراردادهای ارتباط با جامعه و صنعت
	اعضای هیات علمی دارای قرارداد نسبت به کل
	فرصت های مطالعاتی ارائه شده به اعضای هیات علمی در ارتباط با جامعه و صنعت
	تعداد طرح های پژوهشی تقاضا محور به پژوهشگر
	مبالغ طرح های پژوهشی تقاضا محور به پژوهشگر

۷- توسعه همکاری های الهام بخش بین المللی (دیپلماسی علمی، فناوری و نوآوری محیط زیست)	
راہبرد	اقدام عملیاتی
بهبود جایگاه و نماد در سطح ملی و بین المللی	توسعه سیستم های کیفیت بخشی به فرآیندها و بروندها به منظور ارتقای استانداردهای پژوهشی
	مستند سازی و معرفی دستاوردهای علمی پژوهشی از طریق انتشار مقالات و گزارش های علمی و شرکت در رویدادهای مهم
	توسعه استراتژی های ارتباطی و اطلاع رسانی برای معرفی واقعی و شفاف از توانمندی های علمی و پژوهشی
تدوین و اجرای برنامه های آموزشی و پژوهشی مشترک در حوزه محیط زیست	تبادل پژوهشگر
	تبادل اعضای هیات علمی
	تعداد مقالات مشترک با همکاری بین المللی (با پژوهشگران خارجی) به کل مقالات بین المللی مؤسسه در پایگاه WOS
	فرصت های مطالعاتی اعضا هیات علمی و پژوهشگران دکتری
	انعقاد قراردادهای تفاهم نامه های بین المللی
تقویت دیپلماسی علمی و فناورانه محیط زیست در سطح منطقه و بین الملل	مبلغ پروژه ها/قراردادهای تحقیقاتی مشترک با مراکز علمی خارجی
	مبلغ طرح ها و پروژه های تحقیقاتی مشترک با مراکز علمی خارجی با استفاده از گرنت های بین المللی
	عضویت/میزبانی سازمان های تخصصی یا مجامع بین الملل

۸- کیفی سازی ساختارها و نظامات و بهره‌ورسازی فعالیت‌های علمی، پژوهشی، فناوری و نوآوری محیط زیست پایدار	
راہبرد	اقدام عملیاتی
رشد بهره‌وری و تعالی در حکمرانی داخلی	استقرار نظام بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد برای تخصیص بهینه منابع
	اجرای فرآیندهای چابک سازی اداری و تحول دیجیتال با پیاده سازی سامانه های اتوماسیون و هوشمندسازی فرآیندهای مدیریتی
	ایجاد نظام یکپارچه داده ها و آمار برای جمع آوری، تجزیه و تحلیل و دسترسی سریع به اطلاعات برای تصمیم گیری های علمی و مدیریتی
	توسعه سازوکارهای نظارت و پایش عملکرد با بهره گیری از ابزارهای اربابی مستمر و شاخص های سنجش عملکرد که امکان اصلاح و بهبود فعالیت ها و افزایش سلامت اداری و سازمانی را فراهم کند
افزایش جذب، تنوع و پایداری منابع مالی در راستای خوداتکایی	میزان خوداتکایی (سهم اعتبارات اختصاصی از کل اعتبارات عمومی و اختصاصی)
	میزان درآمدهای پژوهش و فناوری از کل درآمد اختصاصی
	میزان درآمدهای اختصاصی حاصل از آموزش به کل درآمد اختصاصی
	میزان درآمد حاصل از پژوهش و فناوری به ازای هر عضو هیات علمی
	مبلغ فروش کتاب و نشریات علمی منتشره توسط موسسه
	میزان طرح مصوب تحقیقاتی تقاضا محور به ازای هر عضو هیات علمی
	میزان درآمد حاصل از دوره های آموزشی تخصصی کوتاه مدت به ازای هر عضو هیات علمی
	مبلغ جذب منابع مالی از محل وقف و کمک های خیرین و مسئولیت های اجتماعی
	میزان اعتبار گرنت و کمک به رساله از اعتبار عمومی پژوهش
	میزان حق التحقیق و گرنت (به اعضای هیات علمی و پژوهشگران)
بهبود فرآیندهای ساختاریافته و مدیریت منابع در فعالیت های علمی، پژوهشی و فناوری	میزان هزینه های پژوهشی به کل اعتبارات تخصیص یافته به موسسه پژوهشی
	مبلغ هزینه های پرسنلی (اعم از کارکنان، پرسنل شرکتی و اعضای هیات علمی) از کل هزینه ها
	میزان هزینه های پژوهشی موسسه به هر عضو هیات علمی
	مبلغ هزینه هیات علمی از اعتبار پرسنلی
	مبلغ هزینه غیر هیات علمی (رسمی، پیمانی و قراردادی) از اعتبار پرسنلی
	تعداد نیروهای شرکتی به کارکنان
	تعداد اعضای هیات علمی به کل پژوهشگران موسسه
	تعداد اعضای هیات علمی به کارمندان
	تعداد دانشیار و استاد از کل اعضای هیات علمی
	تعداد پژوهشگران به گروه های پژوهشی موسسه
	میزان فضاهای آموزشی و کمک آموزشی، پژوهشی و فناوری نسبت به پژوهشگران
	میزان به روز بودن اطلاعات اعضای هیات علمی در سامانه علم سنجی معاونت پژوهش وزارت عتف
	میزان مجلدات ترجمه یا تالیف شده موسسه (کتاب ها، دانشنامه ها، دستنامه ها و دسینه ها و تک نگاشت ها) به پژوهشگران / اعضای هیات علمی

وظایف و اختیارات پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار:

به منظور دستیابی و حفظ بهره وری مطلوب پایدار، می بایست تمامی نواحی کره زمین، اکوسیستم ها و موجودات زنده و همچنین منابع خشکی، دریایی و جوی که توسط انسان مورد استفاده قرار می گیرد، مدیریت شوند. اما در چنین راهی نباید یکپارچگی این اکوسیستم ها یا گونه هایی که با آنها همزیستی نمی کند، به خطر بیافتد و طبیعت بایستی محترم شمرده شده و جریان های حیاتی آن نبایستی آسیب ببیند. در این راستا پژوهشکده با در نظر گرفتن ارزش انسانی و سازگار با سایر موجودات قابل احترام، بر مبنای موارد زیر هدایت می شود.

- ۱- بررسی و شناسایی نیازهای پژوهشی در زمینه محیط زیست و توسعه پایدار.
- ۲- سیاست گذاری پژوهشی محیط زیست و رفع نیازهای پژوهشی "سازمان" از طریق انجام طرح های پژوهشی بنیادی، کاربردی و توسعه ای توسط دانشگاه ها و مؤسسات پژوهشی به روش برون سپاری.
- ۳- فراهم آوردن امکانات لازم و متناسب با فعالیت های پژوهشی مرتبط.
- ۴- همکاری پژوهشی با دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی داخلی، خارجی و بین المللی به منظور ارتقای کیفیت فعالیت های پژوهشی در زمینه محیط زیست و توسعه پایدار با رعایت قوانین و مقررات.
- ۵- ارائه مشاوره، انجام طرح های پژوهشی و خدمات علمی - تخصصی به اشخاص حقیقی و حقوقی بر اساس نتایج حاصل از فعالیت های پژوهشی انجام شده در پژوهشکده.
- ۶- انتشار مجله، کتاب علمی، جزوه آموزشی، تولید نرم افزار و برنامه های رایانه ای متناسب با اهداف پژوهشکده طبق ضوابط و مقررات مربوط.
- ۷- برگزاری همایش های علمی و ارائه دستاوردهای پژوهشی در قالب کارگاه های آموزشی با رعایت ضوابط و مقررات مربوط.

ارکان پژوهشکده:

- ۱- هیات امضاء
- ۲- هیات رئیسه
- ۳- رئیس پژوهشکده
- ۴- شورای پژوهشکده

وظایف و اختیارات هر یک از ارکان فوق برابر اساسنامه^۱ ابلاغ شده تعیین و تشریح گردیده است.

۱- اساسنامه پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار وابسته به سازمان حفاظت محیط زیست که در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۰۵/۰۴ شورای گسترش آموزش عالی به تصویب رسیده است و برای اجرا طی نامه شماره ۲۲/۹۹۷۳۸ مورخ ۱۳۹۳/۰۶/۱۱ توسط معاون آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ گردید.

روش برنامه ریزی استراتژیک در پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار:

برنامه ریزی استراتژیک به شکل های گوناگون و در قالب مدل هایی مختلف ارائه می شود که در اینجا از یکی از متداول ترین آنها مدل SWOT² استفاده شده که شامل بررسی نقاط قوت و ضعف، فرصت ها و تهدیدات است. در این مدل دو نوع بررسی صورت می گیرد؛ یکی بررسی درونی که در بر گیرنده قوت ها و ضعف های داخلی است و امکان یک ارزیابی دقیق از منابع و محدودیت ها را برای مدیریت فراهم می کند و باید واقع بینانه انجام گیرد، بدین معنی که در برآورد قوت ها اغراق نشود و ضعف های پژوهشکده نادیده گرفته نشوند. چرا که در چنین شرایطی مدیریت می تواند امکانات و محدودیت ها را به درستی شناسایی و برنامه ریزی صحیحی را تنظیم و اجرا کند. از سوی دیگر، کل نگری برنامه ریزی استراتژیک ایجاب می کند که به محیط بیرونی پژوهشکده نیز توجه شود. از این رو مدیریت پس از بررسی درونی به ارزیابی فرصت ها و تهدیدات بیرونی می پردازد. بررسی بیرونی مواردی چون شرایط اقتصادی، سیاسی و غیره را برای مدیریت مشخص می سازد. در نهایت هنر مدیریت استراتژیک در آن است که بتواند بهترین ترکیب را، که حاصل این بررسی هاست، برای برنامه ریزی به دست آورد و انواع استراتژی ها را به طور واقعی و با توجه به امکانات درونی و فرصت های بیرونی تنظیم و آینده پژوهشکده را با اطمینان پیش بینی نماید. البته نباید از یاد برد که مشخص ساختن حالات چهارگانه و تعیین قوت ها و ضعف ها، فرصت ها و تهدیدات صرفاً با اظهار نظر مسئولان و مدیران صورت نمی گیرد، بلکه با کسب اطلاعات و آمار دقیق و مستند کارشناسانه و بدون جهت گیری خاص و پیش داوری این حالات تعریف می شود. با توجه به موارد پیش گفته ابتدا چشم انداز آینده ذیل اهداف عالی مشخص گردید. یعنی، روشن شد که پژوهشکده در آینده با تعیین راهبردها به کجا خواهد رفت و در چه زمینه هایی فعالیت می نماید. سپس ماموریت یا رسالت آن که همانا اقدامات عملیاتی است با توجه به چشم انداز، تعیین گردید و در نتیجه بررسی های درونی و بیرونی به منظور کسب اطمینان از تحقق رسالت به عمل می آید تا اگر لازم باشد تغییراتی در رسالت داده شود تا به منافع پایای محیط زیست و حفظ فرآیندهای اساسی اکولوژیکی و سیستم های حمایت از زندگی و تنوع شکل های زنده ای که با بهره برداری بیش از حد و تخریب زیستگاه ها توسط انسان به خطر افتاده، کمک شود. بنابراین برای رسیدن به اهداف تبیین شده، لازم است ابتدا تحلیل مناسبی از محیط پژوهشکده شامل محیط درونی (نقاط قوت و ضعف) و محیط بیرونی (فرصت ها و تهدیدها) انجام شود.

2- SWOT: Strength, Weakness, Opportunity. Treat

شناخت نقاط قوت و ضعف داخلی و فرصت‌ها و تهدیدهای خارجی پژوهشکده:

➤ تحلیل محیط درونی؛

با توجه به ضرورت شناخت نقاط قوت و ضعف به عنوان عوامل کلیدی درونی که در تحقق اهداف مؤثر می‌باشند، مهم‌ترین عوامل محیط داخلی پژوهشکده به شرح جدول ذیل تعیین شدند:

نقاط قوت
• امکان استفاده از نیروی انسانی سازمان حفاظت محیط زیست و پژوهشکده (تلفیق تجربه و دانش). • شناخت عمیق نسبت به موضوعات، مشکلات، اولویت‌ها و نیازهای محیط‌زیست کشور. • امکان ارتباط مؤثر با نهادهای سیاست‌گذار محیط‌زیست با هدف اجرایی نمودن نتایج تحقیقات و پژوهش. • شخصیت حقوقی قابل اعتماد (تنها موسسه پژوهشی وابسته به سازمان حفاظت محیط‌زیست). • استفاده از ظرفیت اجرای تحقیقات مشترک با سایر مراکز علمی و دانشگاهی کشور در قالب برون سپاری. • دسترسی به مناطق چهارگانه تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط‌زیست به‌عنوان آزمون‌های تحقیقاتی. • وجود پتانسیل ایجاد درآمد اختصاصی بر مبنای انجام تحقیقات با سفارش کارفرمایان بیرونی. • صاحب نظر بودن در برخی حوزه های علمی پژوهشی از جمله بررسی اثرات تغییر اقلیم بر محیط زیست.
نقاط ضعف
• کمبود منابع مالی مورد نیاز با دو خصیصه تداوم داشتن در طول زمان و مطلوب بودن در چارچوب توسعه پایدار. • افزایش بوروکراسی در تخصیص اعتبار و اجرای بودجه، بین زمان پیش بینی برنامه ها و تاخیر در اجرای برنامه ها از طریق مراحل خرج و وابستگی اصلی به دستگاه سیاست گذار. • محدودیت‌های ناشی از فضا و زیرساخت. • کمبود نیروی انسانی متخصص و هیات علمی به دلیل محدودیت فضا و موانع جذب نیروی متخصص. • عدم امکان بهره گیری از تکنولوژی، تجهیزات پیشرفته و خدمات مشاوره ای تخصصی خارجی در حوزه محیط زیست به جهت تحریم و تگناهای موجود. • کم توجهی به آینده شناسی که یکی از ضرورت های حتمی در برنامه ریزی است.

➤ تحلیل محیط بیرونی؛

رقابت به خاطر کمبود منابع، کشمکش هایی را ایجاد می کند، درحالیکه حفظ منابع طبیعی منجر به عدالت بین نسلی می گردد و تا زمانیکه بشر حفظ ثبات و کیفیت محیط زیست را کاملاً به رسمیت نشناسد و نیاموزد، حفظ زیستگاه ها به دست نمی آید. در تحلیل محیط بیرونی سعی شده فرصت ها و تهدیدهایی که پژوهشکده با آن روبرو می شود، شناسایی تا مدیران بتوانند با اقدامات مناسب، از فرصت ها بهره برداری نموده یا اثرات عوامل تهدیدکننده را کاهش دهند یا از آن ها پرهیز نمایند تا در دراز مدت نگهداشت منابع طبیعی و محیط زیست بیش از هر چیز محقق گردد.

مهم ترین عوامل محیط خارجی مؤثر بر پژوهشکده به شرح جدول ذیل تعیین شدند:

فرصت ها
- ارتباط با نهادهای تحقیقاتی و پژوهشی در حوزه های علمی مختلف در سطح ملی برای تحقیقات بین رشته ای زیست محیطی. - استفاده از نقشه جامع علمی کشور به عنوان سند بالادست در جهت دهی به فعالیت های تحقیقاتی و پژوهشی. - اتخاذ رویکردهای نوآورانه، به روز و نیازمند تحقیق در تدوین و ابلاغ سیاست های کلی محیط زیست کشور. - ارائه راه حل های پژوهش - محور برای مشکلات مزمن محیط زیست کشور. - وجود تجربیات ارزشمند بین المللی با قابلیت اجرای عملیاتی در نقاط مختلف جهان.
تهدیدها
- وابستگی مالی پژوهشکده به بودجه عمومی و کمبود اعتبارات مالی پشتیبان فعالیت های پژوهشی. - ضعف زیرساخت های داده ای و اطلاعات. - ضعف در فرهنگ کار گروهی در جامعه و اثرات آن بر فعالیت های تحقیقاتی و پژوهشی. - تمایل ضعیف سازمان های سیاست گذار به مشارکت علمی با مراکز تحقیقاتی و علمی. - ارتباط ضعیف مدیران صنعت با مراکز تحقیق و توسعه زیست محیطی. - ضعف حاکم بر بخش های علمی و تحقیقاتی کشور در حوزه های نوآوری، تجاری سازی و کارآفرینی. - ضعف ارتباط با نهادهای علمی و تحقیقاتی بین المللی ناشی از محدودیت ها. - پراکندگی مراکز و موسسات مختلف آموزش عالی با محور محیط زیست و ارتباط ضعیف فی مابین.

➤ کنترل و نظارت؛

شاید به جرات بتوان گفت که انجام هیچ فعالیتی در پژوهشکده قرین توفیق نخواهد بود مگر آن که کنترل های لازم به عمل آید. به کمک کنترل است که مدیریت نسبت به نحوه تحقق اهداف و انجام عملیات آگاهی می یابد و قدرت پیگیری و عنداللزوم سنجش و اصلاح آنها را پیدا می کند و می تواند از منابع به درستی استفاده کند و ضعف ها و تهدیدها را تبدیل به قوت ها و فرصت ها نماید.

آنچه مسلم است ارزیابی در ارتباط مستقیم با هدف ها تبیین شده و هر موسسه ای به منظور سنجش میزان موفقیت در مسیر دستیابی به اهدافش، ناگزیر از ارزیابی عملکرد است. ارزیابی عملکرد پژوهشکده با مشخص ساختن مسیر پیموده شده توسط بخش های مختلف، امکان اصلاح و بهبود عملکردها و حرکت به سوی چشم انداز را فراهم می سازد.

پژوهشکده از طریق برنامه ریزی مناسب و فرآیندهای ساخت یافته و همسو با استراتژی ها و با بهره گیری از تصمیم گیری مبتنی بر واقعیت ها مدیریت می شود تا بتواند نتایجی متوازن و پایدار خلق نموده که نیازهای کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت را برآورده نماید یا از آن هم فراتر رفته و مأموریت خود را محقق سازد و به سوی چشم انداز تعریف شده پیش برود و بتواند ساز و کارهای اثربخشی را برای درک سناریوهای آتی و مدیریت ریسک راهبردی استفاده کند. راهبردها و خط مشی های پشتیبان را به گونه ای نظام مند به منظور دستیابی به مجموعه ای مطلوب از نتایج که میان اهداف بلند مدت و کوتاه مدت توازن ایجاد کند جاری سازد. همچنین تلاش می نماید نتایج حاصله را به منظور بهبود عملکرد آتی خود و ارائه منافع پایدار برای تمامی ذی نفعان ارزیابی نماید و از شفافیت گزارش دهی به ذی نفعان کلیدی از جمله سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان دستگاه اصلی و سیاست گذار و سایر نهادهای حاکمیتی مرتبط در راستای انتظاراتشان اطمینان حاصل نماید.

محورهای موضوعی اولویت دار پژوهش در حوزه فعالیت گروه های پژوهشی پژوهشکده:

❖ اقتصاد محیط زیست؛

- بررسی و پیاده سازی نقش نظام اقتصاد چرخشی در بهبود وضعیت محیط زیست
- ارزش گذاری اقتصادی منابع پایه محیط زیستی در استان های کشور با رویکرد خدمات اکوسیستمی
- انجام پژوهش های کاربردی در حوزه اقتصاد دریا محور
- تعیین مکانیسم های مالی نوآورانه در کنترل آلودگی و حفاظت از اکوسیستم
- ارزیابی هزینه ها و خسارات محیط زیستی ناشی از طرح های توسعه ای
- برآورد هزینه خسارات محیط زیستی ناشی از اثرات تغییر اقلیم بر خدمات اکوسیستم های طبیعی کشور
- معرفی رویکردهای تلفیقی خدمات اکوسیستمی در ارزیابی چرخه حیات

❖ ارزیابی مخاطرات محیط زیستی؛

- ارزیابی تاب آوری
- ارزیابی اثر تغییرات اقلیمی بر منابع زمین و مدیریت آن
- تهیه اطلس مخاطرات محیط زیستی کشور
- ارزیابی چرخه حیات
- ارزیابی محیط زیستی راهبردی سیاست ها، برنامه ها و طرح های کلان توسعه ای کشور با هدف پایداری محیطی
- بررسی ادواری وضعیت محیط زیست کشور (SOE) و ارزیابی ظرفیت برد و توان اکولوژیک به منظور آمایش محیط زیست کشور
- ارزیابی توان طبیعی سرزمین
- توسعه روش های کمی ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست
- ارزیابی ریسک پسماندها
- توسعه روش های مبتنی بر هوش مصنوعی با کاربرد در ارزیابی محیط زیست
- استفاده کاربردی از سامانه های پشتیبان تصمیم گیری از دید ارزیابی محیطی

❖ تنوع زیستی و ایمنی زیستی؛

- پایش، مدیریت و حفاظت از تنوع زیستی با تاکید بر گونه های در خطر انقراض.
- شناسایی، مستندسازی و ارزیابی وضعیت و روند تغییرات کمی و کیفی اجزای تنوع زیستی.
- بکارگیری روش های نوین حفاظت، مدیریت و بهره برداری پایدار از تنوع زیستی (مشترک بین دریایی و طبیعی)
- تولید محتوا در زمینه ارتقاء دانش و بینش ذی نفعان در زمینه حفاظت از تنوع زیستی.
- مطالعه وضعیت تنوع زیستی تحت تاثیر تغییرات اقلیمی و ارائه راهکارهای عملی مدیریتی.
- بررسی تنوع زیستی و تغییرات آن (شناسایی و پایش مستمر) با استفاده از فن آوری های مدرن.
- بررسی تاثیر تعیین کننده ها و آلاینده ها بر تنوع زیستی.
- تعیین حق آبه زیستی حوضه های آبریز کشور.
- تعیین حریم اکولوژیک پهنه های آبی کشور.

❖ مهندسی محیط زیست و پایش آلاینده ها؛

- پایش آلودگی دریاها و تالاب ها.
- پایش آلودگی درون سرزمینی (آب، خاک و هوا).
- مدل سازی و مطالعات جنبه های فنی و مهندسی نیاز آبی و حق آبه تالاب ها.
- مدیریت و مهندسی تغییرات اقلیم*.
- مدیریت و مهندسی پسماند.
- بررسی جنبه های فنی و مهندسی چالش های محیط زیستی با تاکید بر اقتصاد چرخشی.
- پژوهش های فناورانه در زمینه سامانه های مهندسی و مدیریت محیط زیست.
- پایش و ملاحظات محیط زیستی صنایع و معادن.
- مطالعات فنی سامانه های پشتیبان تصمیم گیری (DSS) در مهندسی محیط زیست.
- بررسی جنبه های فنی و مهندسی و سیاست گذاری مرتبط با توسعه انرژی های تجدید پذیر.

* شبکه علمی (هاب) تغییر اقلیم کشور

با توجه به اهمیت تغییر اقلیم، ایجاد شبکه علمی (هاب) تغییر اقلیم کشور در پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار با رویکرد همسوسازی محافل علمی با تکیه بر شبکه متخصصین و مراکز علمی مرتبط با آن، باعث تولید اسناد پشتیبان علمی و بسته های سیاستی مرتبط در سطح کشور از طریق اجماع خواهد شد. بنابراین پژوهشکده به عنوان تنها بازوی پژوهشی سازمان حفاظت محیط زیست با تکیه بر رسالت کلیدی برقراری ارتباط بین مراکز علمی و متخصصین کشور، و در راستای توجه به ابعاد علمی چالش های محیط زیستی بویژه مسائلی که سازمان حفاظت محیط زیست تکلیف قانونی دارد. از جمله تغییر اقلیم؛ پس از ارائه نتایج آسیب شناسی و چالش های نهادی کشور در زمینه تغییر اقلیم و ارائه راهکارهای مرتبط بر مبنای تجارب بین المللی موفق و شرایط داخلی کشور، از سال ۱۴۰۲ با ابلاغ معاون محترم رئیس جمهور و رئیس هیات امنای پژوهشکده و ریاست سازمان، مکلف به ایجاد شبکه علمی (هاب) تغییر اقلیم کشور گردید و به عنوان بازوی علمی کلیه کمیته های ذیل کارگروه ملی تغییر آب و هوا وظیفه شبکه سازی علمی- فن آوری در خصوص مسائل مرتبط با تغییر اقلیم را عهده دار شد.

ایجاد شبکه مراکز علمی مرتبط با تغییر اقلیم کشور، ایجاد شبکه متخصصین، ایجاد شبکه واحدهای فن آور، ایجاد شبکه مجلات و نشریات و سایر شبکه های علمی مرتبط مورد نیاز در زمینه تغییر اقلیم رسالت اصلی این شبکه می باشد که با کمک شبکه های مذکور چالش های کارگروه ملی تغییر آب و هوا کشور و کلیه مسائل و چالش های مرتبط با تغییر اقلیم در مقیاس های محلی، ملی، منطقه ای و بین المللی احصاء شده و پس از تدوین نقشه راه مرتبط و احصاء و جمع اندوخته دانشی موجود در کشور، برنامه ریزی جهت تعریف مطالعات و پژوهش های لازم با نگاه فرا دستگامی صورت می پذیرد و بدین منظور امکان هماهنگی با نهادهای علمی و اجرایی کشور را خواهد داشت.

"اقدامات لازم جهت شناسایی مسائل و چالش های مرتبط با تغییر اقلیم در کشور با همراهی کلیه متخصصین و مراکز علمی و واحدهای فن آور و ارائه راهکارهای مرتبط و جذب اعتبارات داخلی و بین المللی جهت حل چالش های مرتبط با کلیه بخش های متأثر از تغییر اقلیم"، "تعامل با کلیه مراکز مرتبط با تغییر اقلیم و بخش های متأثر از تغییر اقلیم"، "تعامل با مراکز علمی و متخصصین داخلی، منطقه ای و بین المللی"، "تدوین گزارش های علمی دوره ای تغییر اقلیم در کشور"، "ایجاد بانک داده و اطلاعات مرتبط با کلیه بخش های متأثر از تغییر اقلیم"، "ایجاد آزمایشگاه مدل سازی (با نگاه جامع اجتماعی-اکولوژیکی) جهت تبدیل داده ها به اطلاعات لازم"، "تبیین وضع موجود و شرایط پیش رو کشور در کلیه بخش های متأثر از تغییر اقلیم"، "تدوین بسته های سیاستی، راهکارها، اقدامات و برنامه های لازم جهت توجه به چالش های مرتبط با تغییر اقلیم"، "ایجاد زیرساخت های آموزش حضوری-مجازی در زمینه تغییر اقلیم و بخش های متأثر از این پدیده"، "برگزاری و مشارکت در رویدادهای داخلی و بین المللی مرتبط با تغییر اقلیم بویژه جهت ارائه دستاوردهای کشور در زمینه تغییر اقلیم" و "اجرایی سازی مباحث آموزشی و ظرفیت سازی در زمینه تغییر اقلیم" از عمده وظایف شبکه علمی تغییر اقلیم کشور می باشد.

همچنین دبیرخانه دائمی شبکه علمی تغییر اقلیم کشور در پژوهشکده مستقر می باشد و هماهنگی بین شبکه های ذکر شده از طریق دبیرخانه و با راهبری دبیر شبکه صورت می پذیرد. دبیر شبکه از سوی ریاست پژوهشکده منصوب و بطور مستقیم ذیل ریاست پژوهشکده فعالیت های شبکه را راهبری و از ظرفیت های موجود در پژوهشکده، مراکز علمی و بخش های دولتی و خصوصی کشور جهت پیشبرد فعالیت های علمی مرتبط با تغییر اقلیم استفاده می نماید.

محورهای موضوعی اولویت دار در حوزه فعالیت مراکز پژوهشکده:

❖ آموزش و ارتباط با صنعت؛

- افزایش ارتقای آگاهی های محیط زیستی جامعه و صنعت.
- انجام آموزش های تخصصی محیط زیستی همکاران سازمانی با همکاری معاونت آموزش و مشارکت های مردمی سازمان.
- برگزاری آموزش های تخصصی محیط زیست برای واحدهای صنعتی، تولیدی و خدماتی.
- برگزاری نشست های تخصصی مرتبط با مسائل و چالش های روز محیط زیست در حوزه هوا، آب، خاک و تنوع زیستی.
- توان افزایی علمی، فنی و تخصصی اعضای هیات علمی و یاور علمی پژوهشکده.
- انعقاد تفاهم نامه های همکاری علمی و پژوهشی با مراکز علمی و تحقیقاتی.
- تقویت مسئولیت پذیری اجتماعی شرکتی (CSR) با تاکید بر بخش محیط زیست به منظور انجام تحقیقات محیط زیستی.
- تولید محتوای آموزشی عمومی و تخصصی محیط زیستی.
- برگزاری همایش ها، جشنواره ها و سمینارهای عمومی و تخصصی محیط زیستی در سطح ملی و بین المللی.
- ایجاد شبکه جامع آموزشی، فناوری و اطلاع رسانی محیط زیستی با هدف ارزیابی دستاوردها و فناوری های نوین محیط زیستی جامعه و صنعت.

❖ برنامه، بودجه و منابع انسانی؛

- افزایش بهره وری نیروی انسانی.
- ایجاد فضا و عوامل محیطی مناسب، منطبق با استانداردهای محیط کار.
- توسعه فضای مجازی متناسب با نیاز های اجرایی، آموزشی و پژوهشی.
- ارتقاء سطح کیفی و بهبود هرم اعضای هیأت علمی و یاور علمی.
- ارتقاء کیفی (علمی و توان اجرایی) یاوران علمی و بهبود هرم سطح تحصیلی آنها.
- ارتقاء کیفی و کمی معیشت اعضا.
- افزایش نشاط اعضای پژوهشکده و توسعه مشارکت آنها در برنامه های فرهنگی.

- ارتقاء مستمر کیفی تجهیزات و امکانات پژوهشی، فناوری و آموزشی.
- برنامه ریزی منابع انسانی و اجرای سیاست ها و خط مشی های پژوهشگرده در زمینه های مربوط به اداری، استخدامی، مالی، معاملاتی و پشتیبانی.
- نظارت بر انجام کلیه امور خدماتی، پشتیبانی و انجام تدارکات، تامین وسایل، تجهیزات و سایر نیازهای بخش های مختلف، نگهداری و ساماندهی اموال پژوهشگرده.
- تهیه و تنظیم آئین نامه ها، بخشنامه ها و دستور العمل های اداری و نظارت بر اجرای صحیح مقررات اداری و استخدامی.
- پیگیری و انجام امور رفاهی و بازنشستگی، ورود و خروج، انتصابات و صدور احکام کارگزینی، اجرای ترفیع و تغییر گروه سالانه و ارزشیابی کارکنان.
- تهیه و تنظیم بودجه سالانه پژوهشگرده براساس سیاست ها و ضوابط بودجه کل کشور، بررسی روش های کاهش هزینه ها، و نظارت بر اجرای صحیح مقررات و نحوه هزینه کرد بودجه.
- اصلاح ساختار سازمانی و توجه به باز مهندسی فرآیندهای مدیریت منابع انسانی با توجه به الزامات محیطی و توسعه و بهبود و اصلاح فرایندهای سازمانی، چابک سازی سازمان و رویه های انجام کار.
- حفظ بهداشت محیط کار (HSE) کارکنان، ارایه الگوی جامع توسعه خدمات رفاهی کارکنان با در نظر گرفتن آیین نامه ها، قوانین و محدودیت های مالی و بودجه ای.
- استقرار نظام پیشنهادها و انتقادها کارکنان به عنوان گامی مؤثر در صرفه جویی و تولید درآمد و حل تعارضات (توسعه روش های ارتباطی که در آن افراد بتوانند باز خورد صادقانه درباره سازمان ارائه دهند).
- ایجاد بانک اطلاعاتی و سوابق خدمتی و اداری کارکنان و ثبت و بروزرسانی آن در سامانه ها.
- انجام فرایند قانونی برگزاری مناقصات، تهیه و تنظیم قرارداد ها و نظارت بر حسن اجرای آن.

محورهای موضوعی اولویت دار در حوزه فعالیت مدیریت های پژوهشکده:

❖ مدیریت پژوهش؛

- ایجاد نظام مدیریت و کنترل پروژه های تحقیقاتی.
- ایجاد بانک اطلاعاتی پژوهشی.
- تدوین نظام ها، آیین نامه ها و شیوه نامه های پژوهشی.
- اعتبار سنجی و نیازسنجی پژوهشی در حوزه پژوهش.
- مدیریت سامانه های پژوهشی مرتبط با وزارت عتف و سازمان های همکار.
- نظارت نظامد بر تولید گزارشات و محتوی علمی و تسهیل در ارائه دستاوردهای پژوهشی.
- نیازسنجی و پشتیبانی نرم افزاری مورد نیاز سیستم های پژوهشی.
- ایجاد نظام تقویت و ترویج فرهنگ همکاری های علمی پژوهشی.

❖ مدیریت تحلیل داده و تغییر اقلیم؛

- ایجاد و راهبری سیستم یکپارچه مدیریت داده های محیط زیستی.
- تحلیل داده های کلان (Big Data) محیط زیستی.
- ایجاد سیستم پایش و ارزیابی کیفیت محیط زیست.
- طراحی سیستم های اطلاعاتی پیشرفته مشتمل بر پشتیبان تصمیم گیری (DSS) و سیستم های اطلاعات اجرایی (EIS) و سیستم های اطلاعاتی مدیریت (MIS) و ... برای مدیریت پایدار محیط زیست.
- طراحی و راه اندازی سیستم مدیریت دانش محیط زیستی.
- ایجاد سامانه های هوشمند پایش و مدیریت پسماند، تنوع زیستی و اکوسیستم ها و مدیریت آلاینده ها.
- تحلیل داده های پسماند و مدیریت چرخه بازیافت.
- راه اندازی سیستم هشدار دهی زودهنگام زیست محیطی.
- مدیریت و بهینه سازی داده های انرژی و توسعه سبز.
- مدیریت جامع سیستم های آزمایشگاهی.
- راه اندازی بانک اطلاعاتی و تولکیت های آزمایشگاهی.

❖ مدیریت امور مالی؛

- اعمال نظارت مالی با رعایت آیین نامه و مصوبات هیات امناء.
- نگهداری حساب و تنظیم گزارش ها و صورت های مالی و نظارت بر حفظ اسناد، دفاتر و مدارک مالی.
- نگهداری و حفظ و حراست و تحویل وجوه، نقدینه ها، سپرده ها و اوراق بهادار.
- نگاهداری حساب و نظارت بر اموال.
- نظارت و کنترل بر وصول درآمدهای اختصاصی و واریز آن ها به خزانه.
- همکاری در توسعه و تقویت استقلال مالی پژوهشکده.

نشریات و مجلات علمی پژوهشی، ابزاری برای انتقال دانش و یافته‌های پژوهشی به علاقمندان، محققین و پژوهشگران می‌باشند که از این طریق به گسترش مرزهای علم پرداخته و علاوه بر بهبود شرایط زیستی بشر به بهره‌برداری پایدار از منابع طبیعی کمک می‌کند. فصلنامه "محیط زیست و توسعه فرابخشی" از ابتدای سال ۱۳۶۰ با نام ماهنامه "محیط زیست" و سپس به صورت فصلنامه توسط سازمان حفاظت محیط زیست منتشر گردید. این نشریه با بیش از چهار دهه سابقه انتشار، قدیمی‌ترین نشریه تخصصی کشور در حوزه محیط زیست است.

با تأسیس "پژوهشکده محیط زیست و توسعه پایدار" از سال ۱۳۹۳ صاحب امتیازی این نشریه که انتشار آن متوقف شده بود، به پژوهشکده انتقال یافت و با توجه به تغییر ضوابط و آیین نامه‌های انتشار نشریات، پروانه انتشار در تاریخ ۱۳۹۸/۰۹/۱۸ با شماره ثبت ۸۵۹۰۳ از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اخذ و نام آن به "محیط زیست و توسعه فرابخشی" تغییر یافت. همچنین تأیید رتبه علمی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری طی نامه شماره ۱۱۸۷۸-۱۳۹۹ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۱۴ صادر شد.

سال ۱۳۹۹ اولین سال ارزیابی نشریه توسط وزارت عتف بود و نشریه موفق به کسب رتبه "ج" از کمیسیون نشریات گردید که این رتبه در سال ۱۴۰۰ به رتبه "ب" ارتقا یافت. همچنین در سال ۱۴۰۱ و پس از موفقیت در نمایه شدن در پایگاه بین‌المللی مجلات دسترسی آزاد (DOAJ)، نشریه موفق به کسب رتبه "الف" در آن سال و سال ۱۴۰۲ تعلق گرفت. شایان ذکر است این نشریه پس از نمایه شدن در مؤسسه استنادی و پایش علم و فناوری جهان اسلام (ISC)، در سال ۱۴۰۱ موفق به کسب ضریب تأثیر ۰/۱۷۶ شد و در سال ۱۴۰۲ به ضریب تأثیر ۰/۱۹۶ ارتقا یافت.

محیط زیست و توسعه فرابخشی نشریه‌ای با دسترسی باز به متن مقالات بوده و به صورت فصلنامه و چهار شماره در سال منتشر می‌گردد. تمامی مقالات منتشر شده از ابتدا تاکنون در وب سایت اختصاصی نشریه به آدرس <https://www.envjournal.ir> در دسترس می‌باشد.

این فصلنامه به انتشار مقالات پژوهشی در زمینه‌های مختلف محیط زیست از جمله: مهندسی محیط زیست، آلودگی‌های محیط زیست، ارزیابی محیط زیست، تنوع زیستی و مدیریت اکوسیستم‌ها و اقتصاد محیط زیست و منابع طبیعی می‌پردازد و از روش داوری دو سو ناشناس در بررسی مقالات استفاده نموده و تمامی مقالاتی که به این نشریه ارسال می‌شوند با استفاده از سامانه "همیاب" مشابهنهت یابی می‌شوند تا از اصالت آن‌ها اطمینان حاصل شود.

فصلنامه محیط زیست و توسعه فرابخشی با ترویج دانش محیط زیستی سعی دارد ضمن فراهم آوردن بستری مناسب برای تبادل اطلاعات علمی و فنی میان استادان، پژوهشگران و متخصصان، در ارتقای سطح بینش و نگرش افراد جامعه به محیط زیست سهیم باشد.

انتشارات علمی به عنوان یکی از ابزارهای کلیدی در تولید و انتشار دانش، نقشی بی‌بدیل در تقویت زیرساخت‌های علمی و پژوهشی ایفا می‌کند. انتشارات نه تنها ابزاری برای مستندسازی و ارائه دستاوردهای علمی است، بلکه وسیله‌ای برای ترویج دانش محیط زیستی، ارتقای آگاهی عمومی و حمایت از سیاست‌گذاری‌های کلان محسوب می‌شود و علیرغم اینکه وسیله‌ای برای انتقال دانش و تجربیات پژوهشی است، نقشی کلیدی در ارتقای جایگاه علمی پژوهش‌کنده و توسعه ظرفیت‌های ملی و بین‌المللی در حوزه محیط زیست ایفا می‌کند و انتشار آثار در راستای مستندسازی دستاوردهای پژوهشی، ترویج فرهنگ حفاظت از محیط زیست، و حمایت از تصمیم‌گیری‌های آگاهانه صورت می‌گیرد. با گسترش چالش‌های محیط زیستی نظیر تغییرات اقلیمی، کاهش تنوع زیستی، آلودگی منابع طبیعی و تخریب زیست‌بوم‌ها، نیاز به ارائه اطلاعات علمی دقیق و راهبردی بیش از پیش احساس می‌شود. انتشار آثار علمی، پژوهشی و آموزشی با کیفیت، می‌تواند نقش مؤثری در توانمندسازی جامعه، تصمیم‌گیران و مدیران در مواجهه با این چالش‌ها ایفا کند.

تاسیس و اخذ مجوز نشر کتاب از معاونت فرهنگی وزارت ارشاد اسلامی تاریخ ۱۳۸۸/۰۸/۱۹ در دانشکده محیط زیست بوده و پس از انحلال دانشکده به پژوهشکده منتقل گردید. انتشارات پژوهشکده سعی دارد منعکس‌کننده اولویت‌های پژوهشی و سیاست‌های کلان ملی و بین‌المللی باشد و در عین حال با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین مانند تولید نسخه‌های دیجیتال (EPUB)^۳، انتشار دسترسی آزاد و چاپ سفارشی (POD)^۴، به افزایش دسترسی و کاهش هزینه‌ها کمک کند. این رویکرد نه تنها امکان تعامل مؤثرتر با جامعه علمی و پژوهشی را فراهم می‌آورد، بلکه جایگاه پژوهشکده را به عنوان مرجع معتبر در حوزه محیط زیست و توسعه پایدار تقویت می‌کند.

ضرورت نشر آثار در پژوهشکده، از نیاز به توسعه فرهنگ علمی محیط زیستی و فراهم‌سازی بستری برای انتقال دانش و تجربیات ناشی می‌شود. با انتشار آثار علمی و پژوهشی معتبر، پژوهشکده می‌تواند به مرجعیت علمی در سطح ملی و بین‌المللی دست یابد و گامی اساسی در راستای گسترش مرزهای دانش محیط زیستی بردارد. انتشار این آثار، ابزار مهمی برای توانمندسازی نسل جدید محققان و تصمیم‌گیران در حوزه محیط زیست خواهد بود و به تحقق اهداف توسعه پایدار کمک شایانی می‌کند. ضرورت انتشارات در سه محور کلیدی به شرح ذیل می‌باشد:

- ۱- **توانمندسازی علمی:** نشر آثار علمی و آموزشی برای ارتقای دانش تخصصی و آگاهی عمومی.
- ۲- **حمایت از سیاست‌گذاری:** ارائه اطلاعات و تحلیل‌های علمی برای پشتیبانی از سیاست‌ها و تصمیمات محیط زیستی.
- ۳- **تعامل بین‌المللی:** تقویت جایگاه پژوهشکده در سطح بین‌المللی از طریق انتشار آثار با کیفیت و همسویی با استانداردهای جهانی.

^۳- Electronic Publication

^۴- Publication On Demand